

Názov výsledku: **Komplexná artikulačná charakteristika reči v hlučnom prostredí. Globálna koordinácia sánky, pier a jazyka**

Anglicky názov výsledku: **Articulatory characteristics of Lombard speech. Global coordination of the jaw, lips and the tongue**

Autori: Štefan Beňuš

Typ a číslo projektu: VEGA 2/0197/15

Anotácia výsledku: Lombardov efekt je jedným z javov, ktoré zásadne ovplyvňujú úspešnosť automatického spracovania reči v informačných systémoch. Pri rozpoznávaní reči v zašumenom prostredí totiž popri zmene akustickej kvality prostredia dochádza aj k zmene akustických vlastností reči. Zatiaľ čo akustické vlastnosti reči v hlučnom prostredí sú dobre preskúmané, artikulačná realizácia reči v takomto prostredí je málo známa. Limitované dostupné štúdie skúmajú len viditeľné artikulátory ako pery alebo sánku, ale vôbec nie pohyby jazyka. V tomto výsledku na príklade slovenčiny poskytujeme komplexnú charakteristiku reči v prostredí s konverzačným šumom (babble noise) rôznych úrovní hlasitosti. Porovnávame relatívnu expanziu (variabilitu) artikulačných pohybov v dôsledku zvyšujúceho sa konverzačného šumu v troch základných artikulačných subsystémoch: pery, sánka a jazyk. Napriek relatívne silnej korelácii tejto expanzie v troch subsystémoch, tieto sa líšia v miere kontinuity medzi expanziou na jednotlivých úrovniach hlasitosti konverzačného šumu. Analýza podporuje model, v ktorom sa prozodická realizácia hyperartikulácie v zašumenom prostredí realizuje hlavne v subsystéme pery-sánka a fonologická stabilita segmentov (hlások) je zabezpečená korekciou tohto subsystému pohybmi jazyka.

Hlavné scientometrické výstupy:

1. Šimko, J., Beňuš, Š., Vainio, M. (2016). Hyperarticulation in Lombard speech: Global coordination of the jaw, lips and the tongue. *Journal of the Acoustical Society of America*, 130(4), 2116-2127, (1.572 - IF2015). Typ: ADMB